ZDRAVOTNÝ STAV LESOV V ROKU 2019 V BRATISLAVSKOM KRAJI

Valéria Longauerová

Longauerová, V.: Forest health in Bratislava region in 2019. APOL, 2020, vol. 1, no. 2, p. 180–182.

Abstract: In 2009, the Bratislava region was harvested a total of 189 069 m^3 of wood (2018/326 000 m^3 of wood). The highest total extraction, as well as the last year, was in the Malacky districts 259 802 m^3 (2018/238 000 m^3) a Pezinok 66 988 m^3 (2018/69 thousand m^3).
The registered volume of accidental extractions within the Bratislava region was 189 069 m^3 wood mass (2018/170 000 m^3). The share of random mining performed in all mining represents 55.1%, which is a slight increase compared to 2018 (2018 – 52.2%). In contingencies, conifers had a volume of 173 791 m^3 (2018/142 000 m^3) deciduous trees 15 278 m^3 (2018/27 000 m^3). The most of timber as part of random logging was extracted in the Malacky district 173 992 m^3 (2018/146 000 m^3).

Key words: forest health Bratislava region; biotic agents; abiotic agents; wood

V roku 2019 sa v Bratislavskom kraji vyťažilo celkovo 189 069 m^3 drevnej hmoty (2018/326 000 m^3 dreva). Najvyššia celková ťažba, rovnako ako v minulom roku, bola v okresoch Malacky 259 802 m^3 (2018/238 000 m^3) a Pezinok 66 988 m^3 (2018/69 tis. m^3).

Evidovaný objem náhodných vykonaných ťažieb v rámci Bratislavského kraja bol 189 069 m^3 drevnej hmoty (2018/170 000 m^3). Podiel náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe predstavuje 55,1 % čo je oproti roku 2018 mierny nárast (r. 2018 – 52,2 %). V náhodných ťažbách ihličnaté dreviny mali objem 173 791 m^3 (2018/142 000 m^3)a listnaté dreviny 15 278 m^3 (2018/27 000 m^3). Najviac drevnej hmoty v rámci náhodných ťažieb sa vyťažilo v okrese Malacky 173 992 m^3 (2018/146 000 m^3).

Tabuľka 1. Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Bratislavského kraja v roku 2019
Table 1. *Occurrence of harmful factors in the forests of the Bratislava region in 2019.*

Činitele	Dreviny		
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu
	[m^3]		
Abiotické škodlivé činitele	44 612	14 344	58 956
Abiotické činitele	44 612	14 344	58 956
Iné abiotické	5	1 005	1 010
Sneh	0	52	52
Sucho a úpal	43 120	8 543	51 663
Vietor	1 487	4 744	6 231
Antropogénne škodlivé činitele	68	66	134
Antropogénne činitele	68	66	134
Iné antropogénne	0	5	5
Odcudzenie dreva	68	61	129
Biotické škodlivé činitele	129 111	868	129 979
Huby	0	274	274
Iné huby	0	42	42
Rakovina a nekróza kôry	0	200	200
Tracheomykózy	0	32	32
Listožravý hmyz	183	0	183
Hrebenárky na borovici	183	0	183
Podkôrny hmyz	128 928	594	129 522
Iný podkôrny hmyz	374	575	949
Lykožrút lesklý	26	0	26
Lykožrút smrekovcový	1	0	1
Lykožrút smrekový	6 736	0	6 736
Podkôrnik dubový	0	19	19
Podkôrnikové na borovici	121 791	0	121 791
Spolu	173 791	15 278	189 069

Najvyšší podiel na výške náhodnej vykonanej ťažby v roku 2019 v Bratislavskom kraji mali biotické škodlivé činitele 69 % (2018/58 %), ktoré poškodili drevnú hmotu v objeme 129 979 m^{3}drevnej hmoty (2018/100 000 m^3) čo je oproti roku 2018 nárast o 29 979 m^3. Až 68 % drevnej hmoty poškodenej biotickými činiteľmi tvorili ihličnany. Z biotických činiteľov sa najvýraznejšie prejavili podkôrny hmyz 128 928 m^3 (2018/99 000 m^3) a z tejto skupiny to boli podkôrnikovité na borovici 121 791 m^3 (2018/92 000 m^3).

Abiotické škodlivé činitele prispeli podielom 31 % (2018/41 %) k celkovej výške náhodných vykonaných ťažieb. Z abiotických činiteľov sa najvýraznejšie prejavili sucho a úpal s objemom poškodenej hmoty 51 663 m^3 drevnej hmoty (2018/39 000 m^3) a vietor s objemom 6 231 m^3 drevnej hmoty (2018/28 000 m^3).

Antropogénne škodlivé činitele sa v roku 2018 v Bratislavskom kraji podieľali na náhodných vykonaných ťažbách 0,07 % podielom, čo predstavuje 134 m^3. V porovnaní z rokom 2018 sú na rovnakej úrovni. Straty na ihličnatom aj listnatom dreve spôsobili najmä krádeže.

Tabuľka 2. Objem náhodnej a celkovej ťažby v roku 2019 podľa okresov Bratislavského kraja
Table 2. *Volume of incidental and total extraction in 2019 by districts of the Bratislava region.*

Okresy	Náhodná vykonaná [m^3]			Podiel náhodnej vykonanej na celkovej ťažbe	Celková ťažba [m^3]		
	Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu		Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu
Bratislava	1 388	3 040	4 428	28,3 %	1 759	13 900	15 659
Malacky	169 776	4 216	173 992	67,0 %	175 762	84 040	259 802
Pezinok	2 627	7 656	10 283	15,4 %	4 088	62 900	66 988
Senec	0	366	366	59,7 %	0	613	613
Spolu	173 791	15 278	189 069	55,1 %	181 609	161 453	343 062

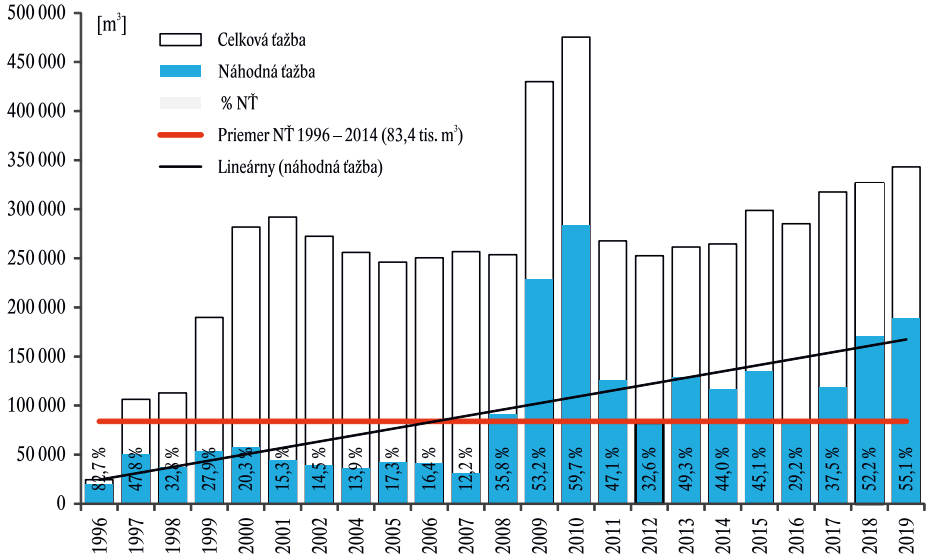

Obrázok 1. Vývoj podielu náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Bratislavskom kraji
Figure 1. *Development of the share of random mining in total mining in the Bratislava region.*

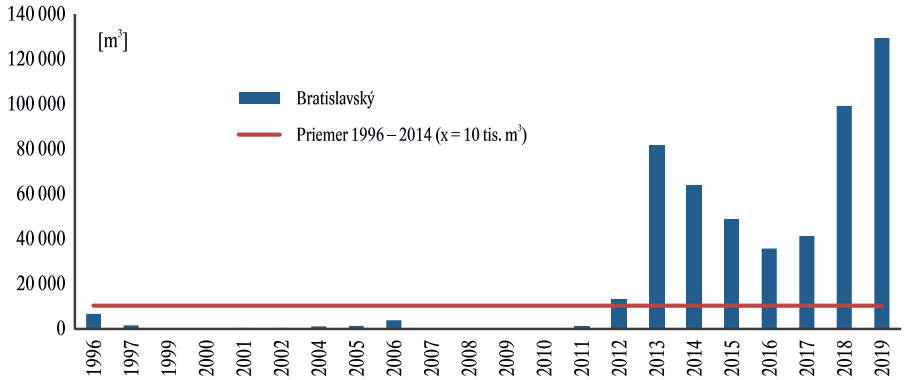

Obrázok 2. Vývoj vykonanej náhodnej ťažby spôsobenej podkôrnym a drevokazným hmyzom v Bratislavskom kraji
Figure 2. *Development of random mining caused by bark beetles and wood-destroying insects in the Bratislava region.*

Prognóza vývoja zdravotného stavu lesov v Bratislavskom kraji

Predpokladáme, že celkový objem náhodnej ťažby v Bratislavskom kraji zostane v roku 2020 približne na rovnakej úrovni ako v roku 2019, respektíve sa mierne zvýši. Zvýši sa pravdepodobne objem kalamitnej ťažby z dôvodu podkôrneho hmyzu ako následok teplých a suchých rokov posledného obdobia. Bude pretrvávať zhoršený zdravotný stav borovicových porastov, ktoré sú stále pod zvýšeným tlakom sucha a podkôrnych druhov hmyzu. Je preto potrebné zabezpečiť intenzívnejšiu starostlivosť najmä o porasty borovice lesnej, kde možno predpokladať intenzívnejší nárast hynúcich stromov, najmä následkom postupného premnoženia podkôrneho hmyzu. Taktiež je tu stále zvýšené nebezpečenstvo požiarov, najmä na územiach so suchou drevnou hmotou po nespracovaných kalamitách.

Poďakovanie

Práca vznikla vďaka finančnej podpore v rámci projektov projektu „SLOVLES“ – projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301). Práca ďalej vznikla vďaka finančnej podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) pre projekt č. 313011X531 „Rozvoj biologicky a biotechnicky orientovaných systémov ochrany lesov pred domácimi a nepôvodnými (inváznymi) organizmami.“

Adresa:

Ing.Valéria Longauerová, PhD.
Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen, T. G. Masaryka 2175/22, SK – 960 01 Zvolen
e-mail: valeria.longauerova@nlcsk.org